

Бучинська О.С.

аспірантка кафедри кримінального права і процесу
Навчально-наукового інституту права, психології та інноваційної освіти
Національного університету «Львівська політехніка»,
Місто Львів

КВАЛІФІКУЮЧІ ОЗНАКИ СКЛАДУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ.305 КК УКРАЇНИ

При дослідженні кваліфікуючих ознак контрабанди слід виходити з того, що вітчизняне кримінальне право розрізняє за ступенем небезпеки, зокрема, основний (без обтяжуючих і пом'якшуючих обставин), кваліфікований (з обтяжуючими обставинами), особливо кваліфікований (з особливо обтяжуючими обставинами) та привілейований (з пом'якшуючими обставинами) склади [1, с. 82-83].

Ч.2 ст.305 КК України передбачає вчинення тих самих дій, вчинених повторно або за попередньою змовою з групою осіб, а також якщо предметом цих дій були особливо небезпечні наркотичні засоби чи психотропні речовини або наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги чи прекурсори або фальсифіковані лікарські засоби.

Поняття повторності розкривається у ст.32 КК. Це є вчинення 2 або більше кримінальних правопорушень, передбачених тією самою статтею або частиною статті Особливої частини цього Кодексу.

Кримінальне правопорушення визнається вчиненим за попередньою змовою групою осіб, якщо його спільно вчинили декілька осіб (два або більше), які заздалегідь, тобто до початку кримінального правопорушення, домовилися про спільне його вчинення (ч.2 ст.28 КК).

Вчинення кримінального правопорушення за попередньою змовою групою осіб означає спільне вчинення цього кримінального правопорушення декількома (двома і більше) суб'єктами кримінального правопорушення, які заздалегідь домовились про спільне його вчинення. Домовитись про спільне вчинення кримінального правопорушення заздалегідь – означає дійти згоди щодо його

вчинення до моменту виконання його об'єктивної сторони. Таким чином, ця домовленість можлива на стадії готування кримінального правопорушення, а також у процесі замаху на кримінальне правопорушення. Як випливає із ч.2 ст.28, домовленість повинна стосуватися спільності вчинення кримінального правопорушення (узгодження об'єкта кримінального правопорушення, його характеру, місця, часу, способу вчинення, змісту виконуваних функцій тощо). Така домовленість може відбутися у будь-якій формі – усній, письмовій, за допомогою конклюдентних дій тощо.

Н. Мирошніченко у своїй роботі[2, с. 305] пропонує доповнити статтю 305 КК деякими кваліфікуючими ознаками, які передбачені у ст.201 КК. Зокрема, ч.2 ст.201 КК передбачено кваліфікуючою ознакою вчинення контрабанди особою, раніше судимою за кримінальне правопорушення, передбачене цією статтею. Пропонується і у статті 305 КК закріпити зазначену кваліфікуючу ознаку. Ми підтримуємо зазначену позицію і вважаємо, що було б доречно закріпити у ст.305 КК таку кваліфікуючу ознаку як вчинення діяння, передбаченого ч.1 вказаної статті особою, раніше судимою за кримінальне правопорушення, передбачене цією статтею. Після декриміналізації товарної контрабанди, в диспозиції ст.201 КК залишилися отруйні та сильнодіючі речовини (предмет контрабанди). Особи, що займаються контрабандою наркотичних засобів, часто перевозять також отруйні і сильнодіючі речовини, що є предметом складу контрабанди (ст.201 КК). Це підтверджує необхідність врахування судимості при кваліфікації за контрабанду як за ст.201 КК, так і за ст.305 КК.

Поряд із судимістю, яка повинна бути вказана в якості кваліфікуючої ознаки в ч.3 ст. 305 КК, пропонуємо в другу частину цієї статті включити таку кваліфікуючу ознаку, як вчинення контрабанди «особою, яка раніше вчинила одне із кримінальних правопорушень, передбачених ст. 307, 309, 311 КК», а також вчинення контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів посадовою особою, яка вчинила це кримінальне правопорушення з використанням службового становища. Ці кваліфікуючі обставини підвищують суспільну небезпеку контрабанди, тому вимагають більш суворого покарання. Крім того, включення їх в

якості кваліфікуючих ознак позбавить необхідності кваліфікувати діяння за сукупністю кримінальних правопорушень.

Особливо небезпечні наркотичні засоби і психотропні речовини включені до списків № 1 і № 2 таблиці I Переліку наркотичні засоби і психотропні речовини, які є особливо небезпечними для здоров'я населення.

Перелік складено з урахуванням положень і вимог відповідних міжнародних конвенцій та протоколів Організації Об'єднаних Націй і з виявленням нових наркотичних засобів та психотропних речовин доповнюється, тому треба мати на увазі, що при вирішенні питання про кримінальну відповідальність особи застосовується той Перелік, що був чинним на момент вчинення відповідного кримінального правопорушення.

Згідно з передбаченими законодавством заходами контролю за обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів їх розподілено у Переліку до чотирьох таблиць. В основі такої класифікації – врахування доцільності використання у медичній практиці зазначених засобів і речовин та ступінь небезпечності для здоров'я людини, яку вони можуть становити у разі зловживання ними.

Таблиця I містить особливо небезпечні наркотичні засоби і психотропні речовини, включені відповідно до списків N 1 і N 2, обіг яких в Україні заборонено, а також рослини, що містять наркотичні засоби і психотропні речовини (мак снотворний і коноплі), внесені до списку N 3.

Використання особливо небезпечних наркотичних засобів і психотропних речовин допускається лише в експертній й оперативно-розшуковій діяльності та в наукових і навчальних цілях, а культивування та/або використання маку снотворного і конопель – для промислових цілей та за умов, визначених законодавством.

Оскільки для встановлення виду, назви і властивостей наркотичного засобу, психотропної речовини, аналога такого засобу, речовини або прекурсора, їх походження, способу виготовлення або переробки, а також належності нарковмісних рослин необхідні спеціальні знання, у справах цієї категорії обов'язково має бути висновок експерта з цих питань.

Список використаних джерел:

1. Кримінальне право України. Загальна частина. / За ред. М. Мельника, В. Клименка. К.: Атіка, 2009. 496 с.
2. Мирошніченко Н. [Кваліфікація контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів](#). *Актуальні проблеми політики*. 2012. Вип. 46. С. 304-308.